GAZETA KRAKOWSKA

Nro 76.

Z KRAKOWA DNIA 20. WRZESNIA 1815 Roku WE SZRODE.

Z Warszawy d. 12 *Września.*

Dnia wczorayszego, to iest dnia 11go Września, podług nowego, a dnia 30go Sierpnia, podług dawnego stylu, obchodziła Warszawa uroczystość imienin swego Nayłaskawszego Monarchy, Nayiaśnieyszego Alexandra Igo Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego, w sposobie programem, który umieściliśmy w przeszłym numerze, opisanym. W kościele Sgo Jana, celebrował pontyfikalnie JW. Biskup Zambrzycki.

Dżdżysty z rana i zasępiony horyzont, wypogodził się znacznie po południu, iakoby sprzyiaiac radości, którą w dniu tym przeięci byli wdzięczni mieszkańcy Warszawy, ku wspaniałemu Wskrzesicielowi imienia Polskiego. Jedno uczucie wszystkie ożywiało serca; ieden odgłos we wszystkich brzmiał ustach: Niech żyie Alexander pierwszy!

Tegoż dnia, wszyscy Pułkownicy garnizonu Warszawskiego, z powodu uroczystości imienin Monarchy, dali wielki obiad, na którym spełniane były z zapałem toasty, za zdrowie Nayiaśnieyszego Pana; każdy Pułkownik spełniał toast, w imieniu pułku swego, przy odgłosie muzyki pułkowey. Radość, pochodząca z uczuciow wdzięczności, i z połączenia się dwoch narodow, wzaiemnym szacunkiem ku sobie zbliżonych, dodawała uprzyiemnienia tey zabawie, którey gust, okazałość, a nadewszystko szczera ochoczość, do końca towarzyszyły.

W dniu 9tym Września wprowadzonymi zostali przez JW. Prefekta Warszawskiego na ratusz miasta Warszawy, JWW. Kommissarze Kommissyi nadzwyczaney, do rozpoznania Administracyi, przedstawienia środkow zaradczych i proiektow do urządzenia miast, przez Rząd Naywyższy ustanowioney.

Po ciągłych koleiach nieszczęść, którremi żelazna ręka czasu wszystkie klassy ludu, szczególniey miasta dotykała, akt wprowadzenie Kommissyi, był dla stolicy zorzą wschodzących nadziei, i tey lepszey przyszłości, którą Wielki Monarcha dla ludow naszey ziemi, przez dostoynych swych Namiestnikow, przygotowuie

i uskutecznia.

Stolica może z przekonaniem odezwać się do wszystkich miast Królestwa Polskiego, iż na bezlicznych doświadczeniach wsparta prawda: Rząd mądry, a miasta powstaią, podobnie, iak tyle innych ludzkości celow i środkow, do ich dzwignienia przez Rząd Naywyższy zamiłowanych, w dniu tem każdemu z przytomnych były uobecnione. Mieszkacy stolicy wynurzyli uczucia naytkliwszey wdzięczności przez Naczelnikow Urzędu miasta, tudzież reprezentacyi municypalney, korporacyow i cechow, a Publiczność, do usłyszenia słow pociechy licznie zgromadzona, uwielbieniami Rządu. Po przeczytaney uchwale Rządu Naywyższego, Kommissyą nadzwyczayną stanowiącey, zagaił JW. Owidzki Prezyduiący Kommissyi posiedzenie to, mową następuiącą:

Szanowni Rodacy!

" Wśrod nadzwyczaynych i nagłych wypadkow, iakie szybkiem po sobie następstwem, zastanawiaią i dziwią teraźnieyszych pokoleń baczność, mieścić się może bez zaprzeczenia cel, który nas na tem mieyscu połączył, i zebrał. Utworzona nadzwyczayna Kommissya do rozpoznania Administracyi i interessow miasta stołecznego Warszawy, wpływa w te niepoięte zdarzenia, iakie stoią w rzędzie nowego utworu narodow i ich stosunkow, iest oraz tym znakomitym przedmiotem, który Naywyższy Rząd tymczasowy iey bezstronney rozwadze z ufnością oddadź i polecić raczył. Im ważnieysze z tym zawodem łączy się przeznaczenie, tem więcey ma pobudek lud pierwszego miasta Królestwa, widzieć w narodach naszych ducha słuszności i niezgiętych prawideł wzorow. Na tym kamieniu węgielnym, ma się wznieść z pewnością przyszła miasta tuteyszego postawa, a nam poruczono do niey materyały znosić. Statut konstytucyyny wskazał iey zasadę, a stosowne iey do woli Wielkiego Monarchy rozwinięcie, da uczuć ludowi mieyskiemu Jego opiekę, szczodroty, i zamiary. — Uważane miasta Polskie pod względem konstytucyynym, maią składać ten wielki węzeł społeczny, na którym bezpiecznie spocznie ogólna klass wszystkich pomyślność i od którego zawisł stan ich kwitnący. Tak, doskonałe tylko spoienie iedności związku naybardziey nachylone podnosi państwa, o dalszym ich bycie rozpaczać broni, i oświeconego Prawodawcy względem ich rzetelnego dobra, przezorną czuć daie troskliwość. Gdziekolwiek tyle pożyteczna dosięgła ustawa, tam zaraz dobroczyne w swych skutkach dla całego ogółu zrządziła korzyści, i wnet kray uyrzał zwiększone swe dostatki, ludność i siły. Jak włości dla miast są nieuchronnie potrzebne, tak rownie tychże dobre mienie, przez łatwe spieniężenie produktow, iedynie od miast zależy. Są zatem wzaiemnem dla siebie wsparciem i oddzielać ich w powszechnych szczodrotach i celach, byłoby zawodzić naywiększych nadziei dzieło. Odbierać im także te zasłużone względności dary, byłoby wstrzymać cywilizacyi postęp, i stan tyle kraiowi pożyteczny, oddać rozpaczy i poniżeniu. Szczególniey miasta Polskie naznaczone szanowną narodowości cechą, przetrwały mężnie wszelakie twardego losu koleie, dzielić wraz z nami dotkliwe polityczne zmiany, miały za chlubę, i tem samem do świetnych przeznaczeń, iakie nam dostać się maią w dziale, rownego z nami nabyły Prawa. —

Szczęśliwe dla Polski panowanie dynastyi Jagiełłow, zostawiło ślady miast narodowych wrzostu. Ciągnące się opodal za ich teraźnieyszy obwod bruki, ich obszerności niezatarte podaią świadectwo, a w gruzy zamienione po wielu mieyscach gmachy i mury, dawney tychże okazałości przywodzą pamięć. Z upadkiem starożytnego Państwa, upadały miasta i smutna ich postać, mieszkańcom i przychodniom bolesne sprawia widoki. Niepokoie domowe i ieszcze nad wszelkie nieszczęścia z elekcyow pochodzące wzruszenia, popchnęły o kilka wiekow niżey, względem innych krain, oyczyzny naszey położenie, i w samem źrodle, zatruły postęp handlu, przemysłu i rzemiosł. Boiaźń niepewności kładła tamę pożytecznym wykładom, i do osiadania dla możnych cudzoziemcow, widocznym została wstrętem. Za dni zaś naszych tłoczące ogromnym ciężarem lud mieyski, rozmaite i dotkliwe nakłady, iego zniszczeń dopełniły miary. Trzeba długiey i ciągłey swobody, ażeby wielu lat nieładu i okropności pasmo zapomniane bydź mogło, i owych dolegliwych, chwil nagrodziły straty. Potrzeba, powtarzam, oycowskiego Rządu, ażeby ten osłonił miasta od uciąźliwych kwater, i ich mieszkańcom dał uczuć cenę prawa własności, i innych szczodrobliwych ustaw. Inaczey naylepsze urządzenia zamierzonego nieodniosłyby skutku, i rzecz z swoiey ważności tyle dotykaiąca Rząd i mieszkancow, skutecznego nie doznałaby zaradzenia. Ten atoli stan miast, zastanowił uwagę Mężow przy sterze namiestniczey władzy posadzonych; głos mowię, ich boleści doszedł do Naywyższego tymczasowego Rządu i ten, skoro go usłyszał, niezwłocznie chce mieć podane sobie w tym względzie wyśledzenia i krzywdy. Wybadać przeto i oddalić od miast wszelakie nadużycia im szkodzące, ważny przeznaczenia Kommissyi stanowi obowiązek. Należy w przod zatracić złe, które ich trawi, a dopiero stan tyle pożyteczny z rozwalin powstanie i nowemi kray zasili bogactwy. Zostawiony zaś w tym nieładzie, nie będzie mógł przygotowanych dla siebie przyiąć swobod, i tem samem położenie miast nieodpowiadałoby dobroczynnym Panuiącego zamiarom. Przemawia za miastami Polskiemi bezwzględna sprawiedliwość: wnosi ich sprawę dobrze zrozumiany interes kraiu, i pewną dla tychże w sercach Polskich ustanawia skłonność. Tak ważne zatem stosunki, iakie w przyszłości miasta wiązać są zdolne z ogólnem narodu szczęściem, doskonale ocenił i w mądrości swoiey zważył wielkomyślny Alexander, nie zostawił ich nadal bez dzielney swoiey opieki i wyraźne względem nich w statucie konstytucyynym wskazał zasady. Chce więc mieć cały lud Polski, w wszelakich częściach i klassach umieszczony, uczestnikiem swych wysokich względow, i na tey wielkiey oparty podstawie, dalszey iego dokonać zamierzył pomyślności. Żąda, mowię, otoczyć się naszą miłością, i na tronie, który tylu cnot znakomitych uświetniły wzory, gotuie dla siebie ten łaskawy Tytus godną ze wszech miar Monarchy i człowieka roskosz. Nadto, zostawia dla potomności w pamiątce chlubny dzieł swych pomnik, który niezaprzestanie przypominać narodom i wiekom tę niezaprzeczoną prawdę, iż iak wszystko był winien zwycięztwom, tak rownie zgo-

dnie wszystkie powtorzą usta, że takowe przygotować i na dobro ludzkości obrocić umiał. — Przytomny zaprowadzeniu Kommissyi dla tuteyszego miasta wyznaczoney, JW. Prefekcie departamentu Warszawskiego, iako naczelny Urzędnik departamentu i miasta, ten obchod swoią obecnością upoważniasz i znaczysz. Wchodząc w wewnętrzne zarządzanie stolicy, boleć zapewne musiałeś, iż względem ulepszenia iey porządku i doli, dzielnieysze uż te nie zostały środki, i że chwile przeszłości niemi nie były krzepione. Ufa zatem Kommissya, iż w ciągu swey pracy znaydzie w biorze Prefekturalnem potrzebne w tym przedmiocie wyiaśnienia, i że Władza Rządowa stosownie do swego przeznaczenia z całą usilnością wspierać będzie nasze nayczystsze przedsięwzięcia i chęci. — Wielmożni miasta Warszawy, Municypalności i Policyi Prezydenci! Chciał Rząd tymczasowy, ażeby tak znakomite dzieło miast Polskich poprzedziło obrachowanie miasta tuteyszego funduszow. Chce, mowię, wprzod widzieć ich użycie, ażeby przyszłe tychże urządzenie na rzetelnem miasta oparł szczęściu, i dobroczynne Wielkiego Monarchy widoki w pierwszym względzie przywięzuie do Warszawy. Wasze powołanie, szanowni Prezydenci, bynaymniey niedozwala wątpić, ażebyście w tak ważnym dla miasta tuteyszego zawodzie, nie chcieli Kommissyi wspierać z całą usilnością i pracą, i zarazem nie wykazali iey wielorakich ucisków brzemienia. Tą zatem nadzieią powodowana Kommissya z otwartością szlachetną do was przemawia. Jak waszem zostało przeznaczeniem strzedz miasta tuteyszego dobra, tak rownie w istotne Kommissyi wchodzi obowiązki poznać dolegliwości, które go tłoczą i w rzetelnym wykazie Naywyższemu tymczasowemu Rządowi przedstawić ich obraz. Wzaiemna przeto troskliwość ma wiązać nasze usiłowania i chęci, a zobopolny braterskich uczuciow związek nada tey czynności bezstronney sprawiedliwości cechę. Słowem, iedney matki dzieci rożnić się nie mogą w widokach i celach, i tak prostą wskazowkę przyymuie z chlubą Kommissya za świętą swych działań zasadę. — Szanowna Rado Municypalności miasta Warszawy! Wybrana z łona obywateli stolicy chlubne reprezentacyi iego nosisz wyobrażenie. Kostytucya Xięstwa chciała Cię mieć stróżem naydroższych dla miasta przedmiotow, a zaufanie w wyborze osob, do tak znakomitego zawodu powołanych, twego poświęcenia się zostało rękoymią. Miło iest zatem Kommissyi, w obliczu waszem szanowni Mężowie, oświadczyć, iż iedynie zaiętą dobrem waszem, tegoż nayusilniey przedsięwzięła szukać, i że wszelkie w tym względzie czynione sobie przedstawienia, naychętniey przyymie i uskuteczni. Rada przeto Municypalna w tak zbawiennych zamiarach zostaie wezwaną i na iey gorliwości dzieło miasta tuteyszego Kommissya postanowiła oprzeć. — Z takiemi uczuciami maiąc honor otworzyć pierwsze posiedzenie Kommissyi, mam oraz obowiązek oświadczyć, iż od tey zaraz chwili poruczoną sobie zatrudni się pracą, i dzieło miasta tuteyszego, naszey troskliwości powierzone, rozpoczynam i wnoszę, wzywaiąc, ażeby każdy z Szanownych Obywateli i mieszkańcow stolicy, maiący powod do niey się udać, żądania swoie z ufnością podał, i w związ-

kach rodackich szukał pociechy i ulgi. Wreszcie Kommissya regulując na przyszłość kwatery, mieć będzie zawsze w pamięci na starożytnym domu miasta tuteyszego starey Warszawy położony napis: *Regina Sarmatiæ meliores construeret ædes, si careant cives hospitis officio.* Co w owym czasie zagrażało niebezpieczeństwem właścicielom, co na początku panowania Stanisława Augusta mądra tego Króla uchyliła ustawa, to znowu nieszczęściem wznowionem zostało, i naydotkliwiey ucisnęło miasta. — Są także po niektórych kamienicach wyryte na marmurze libertacye, któremi się od gwałtu ubezpieczyć chciano, a co właśnie zrządzało upadek miast, i dzisiay do ich dźwignienia wskazuie pobudki.

Z Wiednia d. 9 Września.

N. Cesarz mianować raczył dotychczasowego Radcę poselstwa Barona Stürmera kommissarzem swoim na wyspie S. Heleny.

— D. 30 Sierpnia.

(Z Gazety Berlińskiey.)

Gdy nadeszła tu urzędowa wiadomość, że zprzymierzeni Monarchowie do 15 Września Paryż opuszczą, czynione zatem są w Medyolanie przygotowania do przyięcia i uroczystości koronacyi J. C. K. Mci. Przed kilku dniami poszło tam kilka cugow C. K. powozowych pięknych koni. N. Cesarzowa wyiechać ztąd ma d. 19 Września do Włoch. Cesarzowa Marya Ludwika wyiedzie także do Parmy, lecz syn iey, Xże Parmy, pozostanie iak słychać w Wiedniu.

Z Berlina d. 12 Września.

Ces. Rossyyski Jenerał por. i Minister policyi Balaszef przeiechał w tych dniach przez nasze miasto z Peterzburga do Paryża.

Z Paryża d. 31 Sierpnia.

Mowią, iż Król Hrabiego Archambaud de Perigord i Hr. d'Escars mianował Xiążętami.

Obiory do izby deputowanych odbywaią się w wszystkich mieyscach Monarchii.

Były Radca stanu Defermont, który mieszkał w wieyskim swoim domu w Tourbenoire, odebrał rozkaz udać się do dobr swoich w Bretanii.

D. 10 i 11 Września NN. Cesarz Austryacki, Cesarz Rossyyski, Król Pruski i Xiążęta wyiadą z Paryża przez Meaux do Vertus na popis woyska Rossyyskiego.

Marszałek Moncey, Xże Conegliano, oddalony z rozkazu Króla od woyska został, ponieważ nie chciał się podiąć prezydencyi w sądzie woyskowym na Marszałka Ney. Dziś wyszła tu drukowana obrona ostatniego Marszałka przez Patrona Berryer, która kończy się na tem, że Ney nie był przy dobrych zmysłach, gdy przeszedł do Bonapartego.

Względem urlopowania i nowego urządzenia woyska Francuzkiego, wyszło tu obszerne rozporządzenie Królewskie.

N. Cesarz Alexander iadł d. 28 obiad w Grosbois, na którym Xiężna Wagram była gospodynią.

Na Korsyce zaszły nieiakie zaburzenia, niżeli ta wyspa wróciła pod posłuszeństwo Króla.

Xże Wellington rozkazał Brunświckiemu Pułkownikowi Olfermann oddać 8 zdobytych metalowych dział, które maią bydź użyte na posąg dla poległego Xcia Brunświckiego.

We Francyi nie zdaią się ieszcze kończyć rewolucyyne poruszenia; umysły zawsze ieszcze są podzielone i więcey burzliwe, niżeli spokoyne.

Rossyyskie woyska, które wyszły ztąd na wielki popis w rowninach Szampanii, maią ztamtąd, podług pism tuteyszych, rozpocząć odwrot do Rossyi.

Hr. Blacas, który opuścił Londyn, uda się do Neapolu.

Wiemy teraz, że Król posłał Jen. Rapp rozkaz, ażeby swoie woysko zupełnie rozpuścił. Zacznie ie w porozumieniu z Ces. Austryackim Jenerałem Xciem Hohenzollern, dowodzącem w tey okolicy oblegaiącem woyskiem, od 1 Września rozpuszczać i iak nayprędzey ma ukończyć. Gwardya narodowa będzie naowczas w twierdzy odbywać służbę woyskową. Nadzieia iakoby woyska zprzymierzone po uskutecznieniu tego środka opuściły Alzacyą, nie zdaie się potwierdzać.

— *D. 1 Września.*

Jenerał Debelle, który obiętym iest w Królewskiem rozporządzeniu pod d. 24 Lipca, i który stawił się iako więzień do Grenoblu, przyprowadzony został do Paryża.

Pod Dižonem ma także przeszło 100,000 Austryackiego woyska odbyć popis.

Xże Angouleme zagaił d. 22 p. m stosowną mową wybiorcze kollegium w Bordeaux.

Lord Stewart, który pobiegł do Londynu z ostatecznym proiektem do traktatu pokoiu, oczekiwany tu iest napowrot za dni parę.

Ciągle mowią tu o odmianie w naszem Ministerium, które nastąpić ma poźniey przy otwarciu posiedzeń izb prawodawczych.

Urodzay iest nadzwyczay we Francyi obfity.

Wkrotce oczekuią tu oznaymienia ważney urzędowey noty.

Z głowney kwatery woyska za Loarą donoszą, iż imieniny Królewskie obchodzone tam były uroczyście.

W Tulonie uwięziony został człowiek, który w roku przeszłym uczęszczał do wyspy Elby.

Deputacya od królestwa Polskiego, która upoważnioną była do złożenia u stop N. Cesarza Rossyyskiego, iako Króla Polskiego, hołdu i przysięgi wierności narodu Polskiego, miała szczęście bydź d. 30 p. m przed J. C. K. Mcią stawioną. Z szczególnieyszą radością postrzegła ta deputacya, iż Nayiaśnieyszy Pan raczył ią w mundurze Polskim i w orderach Polskich przyiąć.

Z sali Marszałkow Francuzkich wyrzucono także popiersia Marszałkow Bruna i Soulta. Nakoniec mało się w niey popiersiow zostanie.

Oddaleni żołnierze pokupili się w niektórych okolicach i wielkie popełniaią łotrowstwa.

Sławny Snycerz Canova przybył do Paryża.

Austryacki Jenerał Bubna wydał w Lyonie obwieszczenie, iż żołnierze Francuzcy, którzy korpusy swoie opuścili, ieżeli w przeciągu trzech dni nie opuszczą Lyonu, do Węgier iako ieńcy odprowadzonemi zostaną.

N. Cesarz Austryacki odwiedził d. 31 p. m. z swoim Następcą tronu i Arcy Xciem Ludwikiem Króla Francuzkiego.

Z Awenionu d. 24 Sierpnia.

Kawaler Stahl mianowany iest Au-

stryackim gubernatorem w departamentach Dromy, wyższych i niższych Alpow i Wokluzy, a Hr. Kaunitz kommissarzem ostatniego departamentu.

W departamencie naszem zaszło dotąd niestety wiele zdrożności, rabunkow i gwałtow. Pomiędzy innemi uwii ła się dotąd kupa 12 łotrow, która nayw iększych dopuszczała się niegodziwości, a nikt nie śmiał iey wydać. C. K. Austryacki Major Paar, który dowodzi tu Austryackiemi woyskami, napisał do tuteyszego prezydenta list, w którym oświadcza: "Woyska zprzymierzone przybyły dla przywrocenia Francyi spokoyności; żadne zbroyne hordy i rewolucyyne poruszenia, które codziennie się odnawiaią i nieład sprawuią, nie mogą bydź cierpiane; nienawiść i zemsta ustać powinny. Z żalem widziemy, iż od powrotu Króla do Francyi głos iego nie iest słuchany, i iego rozkazy nie są dopełniane. Wszystkie kupienia się po godzinie 9 w wieczor są w Awenionie zabronione. Ktokolwiek poważy się mięszać spokoyność lub kogo znieważyć, będzie natychmiast przez patrol aresztowany.,,

Z Londynu d. 1 Września.

Tuteysze pisma zawieraią następuiące doniesienie z Nicei, z dodatkiem, iż wcale dziwić się nie należy, że pisma Francuzkie o takowych zdrożnościach zamilczaią:

"D. 5 Lipca spalonych zostało kilkanaście wieyskich domow należących do protestantow, a d. 6 większa ieszcze liczba. Ekonom wsi Guirodin został nawet w ogień wrzucony. Przez d. 7, 8 i 9 były rabunki. D. 5 zamordowano prawie wszystkich uwięzionych protestantow. Rzekomo narodowa gwardya, złożona z złoczyńcow miasta i okolic, obwiana iest o takowe zbrodnie. Jeden z iey hersztow Tois Lajon, zamiatacz ulicowy, zabił sam 14 protestantow. Grob iedney młodey protestantki został odkopany i zwłoki iey w błoto wrzucono. Tych protestantow, których nie zabito, wygnano lub do więzienia wtrącono, chociaż wielu było z pomiędzy nich do Króla przywiązanych. D. 16 został tam Król ogłoszony i biała chorągiew wywieszona. D. 17 przybyły tam uzbroione kupy rozboynikow i narodowey gwardyi z Beaucaire, dla rozbroienia woyska; to stało w sałaszach, uderzono na nie i pomordowano; liczba zamordowanych wynosiła do 200. D. 18 rozsiekano wiele spokoynych obywateli i niektóre domy złupiono. Po południu biegała rozżarta tłuszcza po ulicach i krzyczała: Potrzebne iest powtorzenie rzezi S. Bartłomieia. Dnia 19go wydał prefekt odezwę wzywaiąc spokoynych obywateli, którzy miasto opuścili, do powrotu. Usłuchali tego wezwania i wielu z nich zostało zamordowanych. Od 20 do 29. nieustawały mordy i rabunki. Uciekaiący byli na drogach zabiianemi lub do więzień wtrącanemi. D. 29 przybył prefekt Królewski; poprzedzaiący był przez Królewskiego kommissarza mianowany. D. 30 odśpiewane zostało *Te Deum*. D. 31 wydał nowy prefekt mocną odezwę, ale zaraz potem opuścił Niceię. D. 1 Sierpnia P. Cavaliere, którego kommissarz Królewski mianował prefektem, obiął znowu rządy, i tego dnia zostało 16 protestantow zamordowanych. Noc z 1go na 2gi nayokropnieyszą była. D. 4 spalono wiele wieyscich domkow. Wielu spokoynych mieszkańcow, którzy nawet członkami

mieyskiey gwardyi byli, widzieli się bydź znuwu do ucieczki zmuszonemi. Prefekt nakazał im powrocić pod zagrożeniem uważania ich za emigrantow. Ci którzy powrocili, zostali albo pozabiianemi, albo uwięzionemi. Nie można ieszcze pewnie wiedzieć, kto naywięcey przyczynił się do tych zdrożności czyli P. Moncalm lub P. Calviere. Pierwszy był kommissarzem Królewskim, który oddawna iest odwołany, ale nie usłuchał tego odwołania. Patronowie, &c. umowili się, iż do grona swoiego nie przyymą iak tylko katolików. Mieszkańcy wyglądali z niecierpliwością w kroczenia woysk obcych, co nakoniec nastąpiło.,,

Xże Rejent rozpoczął wczoray zwyczarną przeiażdzkę w zachodnich prowincyach Anglii.

Każdy stan Amerykański, podług listow z Nowegoiorku, oświadczył gotowość swoią wystawić ieden liniiowy okręt o 74 działach, co ieżeli do skutku przyyyzie, tedy w dwoch latach posiadać będzie północna Ameryka 20 liniiowych okrętow oprocz innych pomnieyszych okrętow.

P. Bagot w krotce uda się iako poseł do Ziednoczonych stanow Ameryki.

W krotce oczekuiemy powrotu całey floty z środziemnego morza pod Lordem Exmouth.

Hiszpański Jeneralny konsul, D. J. Alonzo Ortiz, który tu przed kilku dniami umarł, odkazał iedną czwartą część maiatku swoiego N. Królowi Hiszpańskiemu Ferdynandowi VII. drugą przyiacielowi w Alikancie, trzecią kościołowi katolickiemu w stolicy, a czwartą swoim służącym.

Podług ostatnich doniesień z Lizbony Jenerał Beresford upoważniony został z Rio-Janeiro, iako Marszałek do zniesienia teraźnieyszego urzędu cudzoziemskiego, który z mieszkaiącemi w Lizbonie Anglikami bardzo surowo się obchodził. Cała nieprzyiaźń Portugalczykow względem Anglikow pochodzi z zniesienia handlu niewolnikami.

Przed kilku dniami umarł Lord Chesterfield w dobrach swoich Bradby Hall. Zostawił dwie corki i iednego rocio letniego syna Lorda Stanhope.

Xże Rejent podpisał 50 gwineow na wystawienie pomnika dla Wierszopisa Burns w Dumfries.

W opactwie Westminsterskim odsłoniony niedawno został pomnik Pitta z białego marmuru, który parlament rozkazał mu wystawić.

Z Tulonu d. 20 Sierpnia.

Miurat ukrywał się przez długi czas w prywatnym iednym domu, gdzie niespodziewano się w cale znaleść osobę iego stanu. Wszystkie pogłoski, które rozchodziły się o nim, były, iak się teraz domyślaią, przez niego wynalezione i przez iego ajentow rozsiewane, ażeby odwrocić wszelkie względem niego myśli. Już to błąkał się w gorach, iuż iako zagraniczny kupiec lub faktor ieździł, gdy tymczasem dopraszał się u Dworu Wiedeńskiego, aby mógł przy swoiey małżonce w kraiach Austryackich bawić. Gdy mu to dozwolonem zostało, puścił się zatem na statku z naszego portu do Tryestu. Wnuk iego Bonafour Miurat i P. Gruchet ieden z iego naydawnieyszych ajentow siedzą ieszcze w zamku If uwięzionemi.

DODATEK DO Nro 76. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 20 WRZEŚNIA 1815 Roku WE SZRODE.

Z Hebdowa d. 13 Września.

Jak dalece Urzędnicy i Obywatele Powiatu Hebdowskiego uczuciami wdzięczności i przywiązania ku Osobie Nayiaśnieyszego Imperatora Jmć, Króla Polskiego są przeniknieni, okazało się to widocznie w dniu 11tym Września r. b. iako rocznicy Imienin tego Monarchy, licznemi dowodami dobroczynności i wspaniałomyślności Naród nasz obdarzaiącego, w którym pomimo przykrey pory czasu Obywatele i Urzędnicy w Powiecie zamieszkali, zgromadziwszy się do Stolicy Powiatu, udali się o godzinie 10tey ranney do Kościoła na solenną Wotywę, w assystencyi całego zgromadzenia JXX. Kanonikow Premonstrateńskich tuteyszego Konwentu odprawioną, wnosząc do Pana Zastępow gorące Modły o naydłuższe i naypomyślnieysze panowanie Jego Ces. Król. Mości. —— Skończył się Akt religiyny na zaintonowaniu *Salvum fac* i *Te Deum*, &c. przy tylolicznie powtorzonym odgłosie dzwonow, a powszechna radość, do którey ta nader przyiemna uroczystość dała powod, iaśniała na wszystkich obecnych twarzach.

Z Bazylei d. 30 Sierpnia.

Huninga, arcydzieło Vaubana, po 10cio dniowem oblężeniu znayduie się w ręku woysk sprzymierzonych. Twierdza ta od roku 1679, w którym założona została, nie była ieszcze nigdy zdobytą, i będzie teraz na pociechę Bazyleyczykow zapewne zburzona. Jutro zbierze się cały oblegaiący korpus przed Huningą na *Te Deum*. Woyska i działa użyte będą na oblężenie inney twierdzy i niezwłocznie tam pociągną. Czyli na Belfort lub Nowy Breisach pierwey uderzą, ieszcze niewiadomo. Osada w Hunindze wynosiła ieszcze wraz z gwardyą narodową do 3000 ludzi. Wczoray wszedł Arcy Xże Jan na czele 8000 Austryakow, Wirtemberczykow, Hessow i Szwaycarow do tey twierdzy. Bramy są tam ieszcze zamknięte gdyż szukaią po domach rzeczy woyskowych.

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1 Października r. b. uprasza Redakcya teyże Gazety, aby raczyli się wcześniey zgłaszać: po prowincyach do nayblizszey siedzie poczty, a w Krakowie do Redakcyi.

Z Szwaycaryi d. 31 Sierpnia.

Dziś zakończył seym swoie posiedzenia, który bez nadzwyczayney okoliczności nie zgromadzi się aż w Lipcu 1816 roku. Przed rozeyściem się odebrał seym od swoich wysłańcow pod d. 24 b. m. urzędową wiadomość, że kanton Nidwaldenu przystąpił iednomyślnie do ligi, na posłow na seym wybrał Landmanow Kaiser i Acker i radę kantonową tak urządził iak była w d. 30 Kwietnia.

Rada kantonu Wodow dała d. 23 b. m. dla taynego Radcy Laharpe wielki obiad. Rząd kantonu Arau dawniey przyiął go podobnymże u siebie sposobem.

Nuncyusz Papiezki poiechał z Lucerny do Freyburga, gdzie poświęci d. 3 Września nowego tamteyszego Biskupa.

Z Bruxelli d. 3 Września.

Wszystko tu krząta się około przygotowań do koronacyi naszego Monarchy. Na tak zwanym Królewskim placu, na którym przodkowie nasi wykonywali przysięgę, wystawiony będzie wspaniały amfiteatr. Miasto Bruxella da w ratuszu wspaniały bankiet. Pałac w zwierzyncu iest dla N. Cesarza Rossyyskiego przeznaczony i przygotowany. O przybyciu N. Cesarza Austryackiego powątpiewaią tu, gdyż udaie się na podobnąż uroczystość, iak u nas odbywać się będzie do Medyolanu.

Przybyła tu Królowa, udała się do zamku Laeken, gdzie także Król mieszka, i spodziewany ieszcze w tych dniach iest Królewicz Następca tronu.

Hr. Meau, były Xże arcybiskup Leodyyski, poiechał ztąd do Mechliny, gdzie w krotce arcybiskupem zostanie.

Przed niejakim czasem zawinęło do Antwerpii 20 przewozowych statkow z ciężkiemi działami i potrzebami woyskowemi. Xże Wellington nie kazał ich wyładować. Teraz atoli nadszedł rozkaz, aby tą artyleryą z 58 możdziedzierzy, haubic i ciężkich dział, wielu ammunicyi składaiąca się, poprowadzono na 72 statkach kanałem Bruxelskim, a ztamtąd do granic Francuzkich, gdzie będzie użyta przeciw twierdzom, które nie chcą się woyskom zprzymierzonem poddać.

Z Frankfortu d. 3 Września.

Poiutrze nastąpi zaślubienie Arcy Xcia Karola w Weilburgu z Xiężniczką Weilburg-Nassau.

Pochlebiamy sobie wprawdzie, iż dwoch zprzymierzonych Monarchow tu ziedzie i przyozdobi zagaienie seymu ligi Niemieckiey, lecz z pewnością tego twierdzić nie możemy.

Od 14 dni mamy tu nad Menem i w okolicach Renu ciągłą pogodę i ciepło, które są bardzo dogodne dla tegoletniego wina; iest go bowiem dosyć, potrzeba tylko ciepła i pogody, ażeby doyrzało.

Jedno z Nadreńskich pism mowi w doniesieniach z Francyi, że Prussacy są ciągle celem nienawiści Francuzow, a po nich Austryacy. Rossyanie i Anglicy niechay im zrobią co chcą, wszystko to przyymuią i na dobrą sobie stronę tłomaczą. Lecz Jenerał Müffling umie z swey strony trzymać Paryżanow na wodzy. Codziennie zaciągaią dwa działa na most przed Tuilleries i kanonierowie z rozpalonemi luntami. Toż samo dzieie się na wszystkich innych mostach. Labedoyere był od wielu żałowany, i kilkakrotnie udawano się o instancyą za nim do obecnych w Paryżu Monarchow. Ney nie iest od nikogo żałowany i pewnie będzie na śmierć skaza-

ny. Podły iego postępek przypisuią zniszczeniu iego maiątku.

Boulay de la Meurthe znayduie się teraz pod strażą w Saarbrük. W Nancy w takiem iest obrzydzeniu, iż nie byłby uszedł śmierci.

Osiadłym w Bazylei żydom, którzy w ostatnich niebezpieczeństwa chwilach, kiedy bomby z Huningi padały, z tego wyniesli się miasta, zabroniono powrotu, i w przeciągu roku muszą się wyprzedać.

Cesarz Austryacki naypierwszy zaszczycił orderami swoiemi Angielskich officerow, którzy znaydowali się w bitwie pod Waterloo; rozdał pomiędzy nich 26 krzyżow orderu Maryi Teressy.

Lacoste, właściciel sławnego teraz folwarku la Belle Alliance, porwany został d. 18 Czerwca, aby Bonapartemu za przewodnika służył. Naprzod związano mu w tył ręce, aby nie uciekł, iak inny przed nim uczynił, potem wsadzono go na konia; iechał między Bonapartem i iego adjutantem, a koń iego przywiązany był do iadącego za nim żołnierza, aby nie uciekł. Nadewszystko dziwił się Bonaparte, który 14 godzin nic nie iadł, ani pił, i ustawicznie tabaczkę zażywał Szkotskiey gwardyi na siwych koniach. Co za piękne siwki! rzekł pokilka razy; lecz każę ich wnet zniszczyć. W wieczor naypierwszy Bonaparte uciekł; Lacoste musiał z nim aż do Charleroi uciekać, i otrzymał w nagrodę Napoleondora.

Thibeaudeau i syn iego zostali z Szwaycaryi do Moguncyi zaprowadzonemi.

Z Hanoweru d. 5 Września.

Podług ostatnich listow z Bruxelli Jen. Hr. Alten złoży na czas nieiaki dowodztwo nad Hanowerskiem woyskiem, dla wypocznienia po trudach i przyspieszenia wygoienia ciężkiey swey rany. Jen. major Lyon odbierze tymczasowo nad Hanowerskim korpusem dowodztwo.

Gabinetowym rozkazem cofniony iuż został zakaz wywozu koni, broni, &c z naszego kraiu.

Za szlachetnym przykładem brygady Podpułkownika Bülow poszedł także bataliion milicyi Hanowerskiey i czyni składki dla wdow i sierot poległych w bitwie pod Waterloo woiowników.

Pomimo zaszłych w Marcu we Francyi zdarzeń i wybuchłey potem woyny, nie przestawał nasz rząd trudnić się obrachunkiem należytości naszych mieszkańcow od rządu Francuzkiego na mocy traktatu Paryzkiego, i mozolną tę pracę tak daleko posunął, iż całkowity rachunek będzie mogł wkrotce do Paryża bydż posłany. Całkowita summa tych należytości wynosić ma przeszło 30 mill. fr.

Minister stanu Hr. Münster wyiechał d. 27 Sierpnia w wieczor z Paryża do naszego kraiu.

Przez Hildesheim idą ciągle ieszcze oddziały woysk Pruskich do głownego woyska.

Z Sztokolmu d. 29 Sierpnia.

N. Król bawiący dotąd w zamku Rosenberg, iest tu wkrotce spodziewany.

Z Medyolanu d. 26 Sierpnia.

N. Królowa Sardyńska przybyła przy radosnych okrzykach ludu d. 22 b. m. do Genui.

Prawie wszyscy Xiążęta Włoscy, a nawet Oyciec S. maią na koronacyą N. Cesarza Austryackiego do Medyolanu zie-

chać.

W okolicach Voghera okropna burza i powodź wielkie poczyniły szkody, pozabalały domy i ludzi potopiły.

Dnia 18 i 19 Września 1815
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Pszenicy	24 —	22 —	20 —	18 —
— Zyta	19 15	19 —	18 —	16 15
— Jęczmienia	16 —	14 —	12 —	11 —
— Owsa	8 —	7 15	7 10	— —
— Jagieł	36 —	34 —	32 —	30 —
— Grochu	16 —	15 —	14 15	14 —
— Rzepaku	24 —	22 —	21 —	20 —

W Xięgarni Jana Maja, w Krakowie w ulicy Floryańskiey Nro 507 dostać można nowego Dzieła: "O przyczynach wewnętrznych i naybliższych, tudzież zewnętrznych i dalszych nędzy naszych Włościan z wyłożeniem sposobow zniszczenia tychże przyczyn i ich skutkow, przez Jozefa Sołtykiewiczą, in 8vo Złp. 5."

D O N I E S I E N I A.

1wszy raz.) Wincenty Gołuchowski, z Powiatu Szkalbmirskiego, Dptu Krakowskiego, ma zamiar wyiechać do Galicyi do Cyrkułow Bocheńskiego i Tarnowskiego w interessach familiynych, z dwoma służącemi, swoiemi końmi.

1wszy raz.) Jozef Rogaski, z Powiatu Olkuskiego, Deptu Krak. ma zamiar wyiechać do Galicyi w Cyrkuł Tarnowski, w interessie familiynym, z iednym służącym Tomaszem Sieprawskim i końmi własnemi parą, o czem Publiczność uwiadomia.

1wszy raz.) Jozef Koch, Obywatel Królestwa Polskiego, ma zamiar wyiechać w Kray Rossyyski do Gubernii Wołyńskiey na mieszkanie, pocztą lub furmanem, z iednym służącym.

1wszy raz.) Hrabia Ignacy Wielopolski, Dziedzic Dobr Bobrku w powiecie Krzeszowickim, departamencie Krakowskim i tamże zamieszkały, ma zamiar wraz z żoną, czworgiem dzieci, sześcia służącemi i czterma służącemi kobietami, swoiemi końmi, wyiechać do Galicyi do Cyrkułu Myślenickiego.

2gi raz.) Julia z Walewskich Badenia iedzie swoiemi końmi i służącemi do Galicyi w Cyrkuł Sandecki.

2gi raz.) Antoni Givodant, ma zamiar udać się do Wiednia sam ieden przez okazyą, co podaie do wiadomości publiczney.

W Zydowskiem mieście przy Krakowie w Domu Nro 2 odprawi się licytacya za gotowe pieniądze d. 25 Września b. r o godzinie 10 ranney komod, zegaru, luster, lichtarzy szabasowych, zwierciadeł, kuffrow — zaś popołudniu o 2 godzinie w Krakowie przy Jatkach Rzeźniczych w kamienicy podpisanego Nro 677 korali dużych i małych, zegarkow złotych, perełek, pierścieni i innych, które każdego czasu widzieć można. — Zyczących sobie kupna na oznaczone mieysca i czas zaprasza.

W Krakowie d. 21 Lipca 1815.

Skorczyński Kom. Krak.

Dnia 21 Września r. b. i następnych dni w godzinach zwyczaynych w pół wsi Zwierzyńcu przy Krakowie w Domu pod liczbą 2 sprzedawane będą przez publiczną licytacyą za gotową srebrną monetę kosztowności, iako 10 pierścionki, obrączka, łańcuszek srebrny do zegarka, pieczątki, tabakierka wyzłacana, bielizna, suknie Polskie, to iest kuntusze, żupany, węgierka, bekiesza, kapoty, płaszcz, tułub, kożuch, pas iedwabny, czapki, kapuzė, gontow kop 247 i rożne sprzęty. — Chęć kupienia maiący zechcą się w oznaczonem mieyscu i czasie znaydować.

W Krakowie d. 12 Września 1815.

Jan Nepomucen Franki, Komornik T. C. P. J. D. Kr.